

Εἰς τὴν Ε' Κυριακὴ τῶν Νηστειῶν

Ἅγιος Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς

ὅπου γίνεται καὶ λόγος περὶ ἐλεημοσύνης

1. Ὑπάρχουν μερικὰ θαλάσσια μέρη ποὺ τρέφουν μεγάλα κητώδη θηρία. Ὅσοι λοιπὸν πλέουν σ' αὐτὰ τὰ μέρη κρεμοῦν κώδωνες στὰ πλευρὰ τῶν πλοίων, ὥστε τὰ θηρία τρομαγμένα ἀπὸ τὸν ἦχο τους νὰ φεύγουν. Καὶ τοῦ δικοῦ μας βίου ἡ θάλασσα τρέφει πολλὰ καὶ φοβερώτερα θηρία, τὰ πονηρὰ πάθη δηλαδή καὶ τοὺς ἐφόρους τῶν παθῶν δαίμονες ποὺ εἶναι πονηρότεροι.

Ἐπιπλέει σ' αὐτὴ τὴ θάλασσα σὰν πλοῖο ἡ Ἐκκλησία τοῦ Θεοῦ κι ἀντὶ γιὰ κώδωνες ἔχει τοὺς πνευματικοὺς διδασκάλους, ὥστε μὲ τὸν ἱερό ἦχο τῆς διδασκαλίας τούτων ν' ἀπομακρύνῃ τὰ νοητὰ θηρία. Αὐτὸ προφανῶς προτυπώνοντας ἢ στολὴ τοῦ Ἀαρών, εἶχε εὐηχους κώδωνες ραμμένους στὰ ἄκρα τῆς καὶ σύμφωνα μὲ τὰ θέσμια ἔπρεπε ν' ἀκούεται ὁ ἦχος τους, ὅταν λειτουργοῦσε ὁ Ἀαρών.

2. Ἐμεῖς δέ, μεταφέροντας καλῶς τὸ γράμμα στὸ πνεῦμα, ἄς ἠχήσουμε τώρα σὲ σᾶς πνευματικά, καὶ μάλιστα κατὰ τὸν καιρὸ τῆς νηστείας, ὅποτε ἐπιτίθενται ἀγρίως φανερὰ καὶ ἀφανῆ θηρία· φανερὰ μὲν ἢ

γαστριμαργία, ή μέθη και τὰ παρόμοια, ἄλλα δὲ ἀφανῶς ἐνεδρεύοντα, ή κενοδοξία και ή ὑπερηφάνεια, ή ὑπεροψία και ή υπόκρισις. Ὁ ἴδιος δὲ ἦχος εἶναι και φυγαδευτήριο τῶν τοιούτων θηρίων και φυλακτήριο τῶν ἀσκούντων τὴ νηστεία.

3. Εἶναι λοιπὸν ή νηστεία και ή ἀκρασία ἀντίθετα μεταξύ τους, ὅπως ή ζωή και ὁ θάνατος. Ἡ νηστεία εἶναι ἐντολή ζωῆς, πού εἶναι συνομήλικη τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως, ἀφοῦ ἐδόθηκε ἀπὸ τὸν Θεὸ στὸν Ἀδὰμ κατὰ τὴν ἀρχὴ στὸν παράδεισο, γιὰ διαφύλαξι τῆς ζωῆς και τῆς θείας χάριτος πού εἶχε δοθῆ σ' αὐτὸν ἀπὸ τὸν Θεό. Ἡ δὲ ἀκρασία εἶναι συμβουλή γιὰ τὸν θάνατο σώματος και ψυχῆς, πού ἐδόθηκε δολίως ἀπὸ τὸν Διάβολο στὸν Ἀδὰμ διὰ τῆς Εὕας γιὰ ἔκπτωσι τῆς ζωῆς και ἀπαλλοτριώσι τῆς ἀπὸ τὸν Θεὸ θείας χάριτος· διότι ὁ Θεὸς θάνατο δὲν ἐδημιούργησε οὔτε εὐχαριστεῖται μὲ τὴν ἀπώλεια τῶν ζώντων. Ποιὸς ἄνθρωπος λοιπὸν θέλει νὰ εὕρη ζωή και χάρι στὸν Θεὸ ἀπὸ τὸν Θεό; Ἄς ἀποφύγη τὴν θανατηφόρο ἀκρασία κι ἄς προστρέξη στὴ θεοποιὸ νηστεία και ἐγκράτεια, γιὰ νὰ ἐπανέλθη χαρούμενος στὸν παράδεισο.

4. Ὁ Μωυσῆς, νηστεύοντας ἐπάνω στὸ ὄρος σαρὰντα ἡμέρες, ἐπέταξε σὲ ὕψος θεοπτίας κι ἐδέχθηκε πλάκες θεοσεβείας· ὁ δὲ λαὸς τῶν Ἑβραίων κάτω μεθώντας, ἐξέπεσαν σὲ ἀσέβεια και ἐχώννευσαν εἶδωλο μόσχου σὲ ὁμοίωμα τοῦ αἰγυπτίου θεοῦ Ἀπιδος, και ἂν δὲν ἐστεκόταν μεσίτης πρὸς τὸν Θεό, ἀφοῦ μὲ τὴν ἀνηλεῆ ἐξόντωσι τῶν ὁμογενῶν του πού προηγῆθηκε τὸν ἐξιλέωσε, δὲν θὰ τοὺς λυπόταν καθόλου ὁ Θεός. Ἄν λοιπὸν χρειαζώμαστε κι' ἐμεῖς τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ, νὰ μὴ μεθοῦμε μὲ οἶνο, οὔτε νὰ βαρυνώμαστε ἀπὸ ὑπερκορεσμό, πράγματα στὰ ὁποῖα ὑπάρχει ή ἀσωτία και ή ἀσέβεια· θεόπτῃς ἦταν και ὁ Ἡλίας, ἄλλα ἀφοῦ και αὐτὸς ἐκαθαρίσθηκε προηγουμένως μὲ νηστεία. Ἐπέτυχε και ὁ Δανιὴλ θεοπτία και ὀπτασία ἑνὸς ἀπὸ τοὺς ἀρχαγγέλους, ὁ ὁποῖος τοῦ παρεῖχε γνῶσι τῶν μελλόντων, ἄλλα ἀφοῦ προηγουμένως ἔμεινε ἄσιτος ἐπὶ εἴκοσι ὀλόκληρες

ήμερες. Άλλος προφήτης φονεύθηκε από λεοντάρι, άλλ' άφοϋ έφαγε παρά την έντολή του Θεοϋ. Γνωρίζετε όλοι τον Ήσαϋ υίόν του Ίσαάκ, ό όποίος λόγω γαστριμαργίας έξέπεσε και από τά άλλα πρωτοτόκια και από την πατρική εύλογία. Άς φοβηθοϋμε μήπως κι έμείς, προσέχοντας σ' αυτήν την γαστριμαργία, εκπέσουμε από την ύπεσχημένη εκείνη εύλογία και κληροδοσία του άνωτάτου Πατρός. Δέν άγνοείτε επίσης τους τρεις παίδες, οί όποίοι, παραδεδομένοι στη νηστεία, κατεπάτησαν με άφλεκτα πόδια και σώματα την κάμινο στη Βαβυλώνα που είχε εκκαυθή έναντίον τους έπταπλασίως.

5. Έάν έπιδιοθοϋμε κι' έμείς σε άληθινή νηστεία, και την έδω πύρωσι της σαρκός θα καταπατήσουμε και θα σβήσουμε, και την μελλοντική κάμινο θα περάσουμε άθικτοι, όταν του καθενός τó έργο θα δοκιμάση τó πυρ. Τί χρειάζεται να αναφέρουμε τον Κύριο τών προφητών; Αυτός, άφοϋ έλαβε σάρκα κι έγινε για μās άνθρωπος, που μās ύποδεικνύει τον τρόπο της νίκης κατά του Διαβόλου, νηστεύοντας σε όλα, ένίκησε τον πειρασμό που εκίνησε τά πάντα έναντίον του, και προς τους μαθητάς του έλεγε περι του άλλου και κωφοϋ δαιμονίου, «τουτο τó δαιμόνιο δέν έξέρχεται παρά μόνο με προσευχή και νηστεία».

6. Αλλά εμπρός, άδελφοί, άς δείξουμε τί είναι ή θεάρεστη κι άληθινή νηστεία. Να γνωρίζετε τουτο, ότι δέν επαινοϋμε αυτή καθ' έαυτήν τή σωματική νηστεία, αλλά για την ένέργειά της προς άλλα ψυχωφελέστερα· διότι για τή σωματική άσκησι, λέγει και ό θεϊος Παϋλος, ότι όλίγο ώφελεί. Γι' αυτό και οί θεοφόροι πατέρες που όμιλοϋν από πείρα δέν δέχονται τις πολήμερες νηστείες, αλλά κρίνουν δοκιμώτερο να τρώγωμε καθημερινώς μιá φορά και να μη χορταίνωμε· και τουτο λέγουν σύμμετρη και συνετή νηστεία, πράγμα που λέγει και ή Γραφή, τó να μη παρασύρεται κανείς από την χορτασιά της κοιλίας και την ήδονή του λαιμοϋ, αλλά να αφήνη τó φαγητό ένω έχει άκόμη όρεξι, ή δέ ποιότης και

ποσότης της νὰ εἶναι κατάλληλη πρὸς τὴ δύναμι καὶ διάθεσι τοῦ τρεφομένου σώματος, ὥστε νὰ συντηρῆται κατὰ τὸ δυνατὸ κι ἡ ὑγεία του. Πραγματικὰ τὸ νὰ τρώγῃ ὁ ἀσθενὴς ἀπὸ τὰ ὑπάρχοντα τρόφιμα καταλλήλως πρὸς τὴν ἀσθένεια καὶ συμμέτρως, χωρὶς νὰ προσθέτῃ στὰ ἀναγκαῖα τὰ πολὺ περιττὰ καὶ συμφέροντα, καὶ τὸ νὰ ζητῇ κανεὶς τὴν τροφή ἀλλ' ὄχι τὴν τρυφή, καὶ τὴν πόσι ἀλλ' ὄχι τὴ μέθη, καὶ τὴν σύμμετρη χρῆσι ἀλλ' ὄχι τὴν ἀμετρία καὶ τὴν ἀκρασία καὶ τὴν κατάχρησι, δὲν ἀφαιρεῖ τὴν ἀγιότητά του.

7. Τέτοια λοιπὸν εἶναι ἡ ἀρχὴ τῆς ἀληθινῆς καὶ θεάρεστης νηστείας, ὁ δὲ σκοπὸς γιὰ τὸν ὁποῖο ἐθεσμοθετήθηκε κι ἐτιμήθηκε ἀπὸ τοὺς Χριστιανούς εἶναι ἡ κάθαρσις τῆς ψυχῆς. Διότι ποιά εἶναι ἡ ὠφέλεια, ἂν ἀπέχουμε τῆς σωματικῆς τροφῆς, ἀλλὰ κυριαρχοῦμαστε ἀπὸ σαρκικὰ φρονήματα καὶ πάθη; Ποιὸ εἶναι τὸ ὄφελος ἂν ἀπέχουμε οἴνου καὶ πιεζώμαστε ἀπὸ δίψα, νὰ μεθοῦμε δὲ ὄχι ἀπὸ οἶνο, σύμφωνα μὲ τὸν λέγοντα, «ἀλλοίμονο στοὺς μεθύοντας ὄχι ἀπὸ οἶνο», καὶ νὰ ταρασσώμαστε ψυχικὰ ἀπὸ θυμὸ καὶ βασκανία; Ποιὸ εἶναι τὸ ὄφελος, ἂν ἀπέχουμε ἀπὸ τρυφηλὴ τράπεζα, ἀλλὰ ἔχουμε ἀταπείνωτη τὴν ψυχὴ, καὶ ἂν ἔχουμε ἀλλοιωμένη τὴν σάρκα γιὰ ἔλαιο, ἀλλὰ δὲν ἔχουμε ταπεινωμένη τὴν ψυχὴ κατὰ τὴ νηστεία; Ποιὸ εἶναι τὸ ὄφελος, ἂν ἀπαλλαγῆκαμε μὲν ἀπὸ τὴν ὁμίχλη ποὺ ἀναθυμιᾶται ἀπὸ τὰ πολλὰ φαγητά, ἀλλὰ ἀχρειώνεται ὁ νοῦς μας μὲ φροντίδες καὶ ματαίους λογισμοὺς καὶ ἀχρειώνονται μαζί του οἱ προσευχῆς πρὸς τὸν Θεό;

8. Γι' αὐτὸ καλὴ νηστεία εἶναι αὐτὴ ποὺ τελεῖται γιὰ τὸν μαρασμὸ τῆς ἐπιθυμίας, γιὰ τὴν ταπείνωσι τῆς ψυχῆς, γιὰ τὴν μεταποίησι τοῦ μίσους, γιὰ τὸ σβῆσιμο τοῦ θυμοῦ, γιὰ τὴν ἀπάλειψι τῆς μνησικακίας, γιὰ τὴν καθαρότητα τῆς διανοίας καὶ τὴν ἐπιτέλεσι τῆς προσευχῆς. Ἐὰν δὲ εἶσαι εὐπόρος, τὸ περίσσευμα τῆς τροφῆς σου νὰ προσφέρεται γιὰ τὴν παρηγοριὰ τῶν ἀπόρων. Ἐὰν νηστεύῃς ἔτσι, ὄχι μόνο θὰ συμπάσχῃς καὶ

θα συννεκρώνεσαι, ἀλλὰ καὶ θα συνανίστασαι καὶ θα συμβασιλεύης μετὸν Χριστὸ στοὺς ἀπέραντους αἰῶνες. Διότι, ἀφοῦ γίνης διὰ τῆς νηστείας αὐτοῦ τοῦ εἶδους σύμφυτος μετὸ ὁμοίωμα τοῦ θανάτου του, θα γίνης καὶ κοινωνὸς τῆς ἀναστάσεως καὶ κληρονόμος τῆς ζωῆς σ' αὐτόν. Αὐτὸς ποὺ νηστεύει, ἐὰν μὲν πειράζεται, νικᾷ τὸν πειράζοντα· ἐὰν δὲ δὲν πειράζεται, συντηρεῖ τὴν εἰρήνην τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος, ταλαιπωρῶντας καὶ δουλαγωγῶντας τὸ σῶμα κατὰ τὸν Παῦλο, ποὺ ἐδειλίαζε μήπως φανῆ ἀδόκιμος· ἐὰν δὲ ὁ Παῦλος δειλιάζη, πόσο μᾶλλον πρέπει νὰ δειλιάζουμε ἡμεῖς; Αὐτὸς ποὺ νηστεύει λοιπὸν δουλαγωγεῖ τὸ σῶμα καὶ καθιστᾷ δόκιμη τὴν ψυχὴ· ἐνῶ αὐτὸς ποὺ παχύνει τὴν σάρκα ποὺ ἔπειτα ἀπὸ λίγο θα φθαρῆ, αὐτὸς δηλαδὴ ποὺ δὲν τρώγει γιὰ νὰ ζήσει ἀλλὰ μᾶλλον ζῆ γιὰ νὰ τρώγῃ, ὅπως τὰ ζῶα ποὺ προετοιμάζονται ἀπὸ μᾶς γιὰ σφαγὴ καὶ στὰ ἀναγκαῖα προσθέτει τὰ περιττὰ γιὰ νὰ λιπαίνῃ τὸ σῶμα ἢ νὰ τὸ διεγείρῃ σὲ κακὲς ἐπιθυμίες ἢ ἀπλῶς ἔτσι γιὰ φιληδονία σωματικὴ, πάντως δὲν κάμει τίποτε ἄλλο παρὰ ἐτοιμάζει πλουσιωτέρα τροφὴ στοὺς σκώληκες. Ἐπομένως καλῶς ψάλλει ὁ προφήτης Δαβὶδ, «ποῖα εἶναι ἡ ὠφέλεια ἀπὸ τὸ αἷμα μου, ὅταν θα κατεβαίνω στὴ φθορὰ;».

9. Ὅταν λοιπὸν νηστεύης καὶ τρέφεσαι μ' ἐγκράτεια, νὰ μὴ ἀποθηκεύης γι' αὔριο τὰ περισσεύματα, ἀλλὰ ὅπως ὁ Κύριος πτωχεύοντας μᾶς ἐπλούτισε, ἔτσι καὶ σὺ πεινῶντας ἐκουσίως, χόρτασε τὸν ἀκουσίως πεινασμένο, τότε ἡ νηστεία σου θα εἶναι σὰν περισσότερὰ ποὺ φέρει κάρφος ἐλαίας κι εὐαγγελίζεται στὴν ψυχὴ σου τὴν σωτηρία ἀπὸ τὸν κατακλυσμὸ. «Ἐὰν ἀφαιρέσης ἀπὸ τὸ μέσο σου τὸν ζυγὸ καὶ τὴ χειροδικία καὶ τὸν κακόβουλο λόγο», λέγει ὁ μέγας Ἡσαΐας, «καὶ δώσης στὸν πεινασμένο ἄρτο μετὴν ψυχὴ σου καὶ χορτάσης πεινασμένη ψυχὴ, τότε τὸ φῶς σου θα λάμψῃ στὸ σκότος καὶ τὸ σκότος σου θα εἶναι σὰν μεσημβρία». Ἐὰν δὲ δὲν θέλῃς νὰ δώσης τὰ δικά σου, τουλάχιστον ν' ἀπέχῃς ἀπὸ τὰ ξένα καὶ νὰ μὴ κάμῃς κατοχὴ στὰ πράγματα ποὺ δὲν εἶναι

δικά σου, ἀρπάζοντας καὶ θησαυρίζοντας καὶ ἀπὸ τοὺς πτωχότερους μερικὲς φορές ἀδίκως, γιὰ νὰ μὴ ἀκούσης ἀπὸ τὸν ἴδιο τὸν προφήτη δικαίως τοῦτο· «δὲν εἶναι αὐτὴ ἡ νηστεία πού προτιμῶ ἐγώ», λέγει ὁ Κύριος, «οὔτε ἂν κάμψης τὸν λαιμό σου σὰν κρῖκο, θὰ γίνῃ δεκτὴ ἡ νηστεία σου· ἀλλὰ ν' ἀπαλλαγῇς ἀπὸ κάθε δεσμὸ ἀδικίας, νὰ διαλύσης τοὺς δεσμοὺς τῶν βιαίων συναλλαγῶν, νὰ διασπάσης κάθε ἄδικη ὑποχρέωση· τότε τὸ φῶς σου θὰ ἐκχυθῇ σὰν ἀυγὴ κι ἡ θεραπεία σου θ' ἀναφανῇ γρήγορα, ἡ δικαιοσύνη σου θὰ εἶναι ἐμπροσθοφυλακὴ σου καὶ ἡ δόξα τοῦ Κυρίου θὰ εἶναι ὀπισθοφυλακὴ σου».

10. Ἐὰν λοιπὸν δὲν δίδης στὸν πτωχὸ ἀπὸ τὰ δικά σου, καὶ μάλιστα τὰ περισσεύματα, τουλάχιστον νὰ μὴ τ' ἀποκτᾶς σὲ βάρος τοῦ πτωχοῦ· ἂν καὶ ὁ δεσπότης τῶν ὅλων Χριστὸς ἀποπέμποντας τοὺς τῆς ἀριστερᾶς μερίδος στὸ πῦρ καὶ καταρῶμενος αὐτούς, δὲν τοὺς καταδικάζει σὰν ἄρπαγες, ἀλλὰ ὡς μὴ μεταδίδοντας στοὺς ἐνδεεῖς. Ἐπομένως οἱ ἄρπαγες καὶ οἱ ἄδικοι οὔτε θ' ἀναστοῦν γιὰ παρουσιάσι καὶ κρίσι, ἀλλὰ ἀμέσως γιὰ μεγαλύτερη καταδίκη καὶ κατάκρισι, ἀφοῦ κι ἐδῶ, ὅπως φαίνεται, αὐτοὶ ποτὲ δὲν παρουσιάσθηκαν στὸν Θεὸ ἐντελῶς ἀπὸ ψυχῆ· «διότι», λέγει, «ὅσοι τρώγουν τὸν λαό μου σὰν ἄρτο δὲν ἐπεκαλέσθηκαν τὸν Θεό». Ὁ πλούσιος τοῦ ὁποίου οἱ ἄγροὶ ἐκαρποφόρησαν ἀφθόνως καὶ ὁ ἐνδεδυμένος μὲ πορφύρα καὶ βύσσο δικαίως καταδικάζονται, ὄχι διότι ἀδίκησαν κάποιον, ἀλλὰ διότι δὲν μετέδωσαν ἀπὸ ὅσα δικαίως ἀπέκτησαν αὐτοί· διότι τὰ θησαυρίσματα εἶναι κοινὰ ἀπὸ τὰ κοινὰ ταμεῖα τῶν κτισμάτων τοῦ Θεοῦ. Πῶς λοιπὸν δὲν εἶναι πλεονέκτης αὐτὸς πού οἰκειοποιεῖται τὰ κοινά, ἔστω καὶ ἂν δὲν εἶναι σὰν ἐκεῖνο πού σφετερίζεται φανερὰ τὰ ξένα; Ἐπομένως ὁ μὲν πρῶτος θὰ ὑποστῇ, ἀλλοίμονο, τὴν φρικτὴ διχοτόμησι ὡς κακὸς δούλος, ὁ δὲ ἄλλος θὰ ὑποστῇ τὰ δεινότερα καὶ φρικωδέστερα, καὶ κανένας ἀπὸ τοὺς δύο δὲν θὰ μπορέσῃ νὰ τὰ διαφύγῃ, ἂν δὲν δεξιωθῇ τοὺς πτωχοὺς, ὥστε ὁ ἓνας νὰ

διαχειρισθῆ καλῶς τὰ ἐμπιστευμένα σ' αὐτὸν ἀπὸ τὸν Θεό, ὁ δὲ ἄλλος νὰ σκορπίσῃ καλῶς τὰ κακῶς συναχθέντα.

11. Ὁ μέγας Παῦλος γράφοντας πρὸς τοὺς Θεσσαλονικεῖς, τοὺς προγόνους σας βέβαια, περὶ φιλαδελφίας, λέγει, «δὲν ἔχετε ἀνάγκη νὰ σᾶς γράφω, διότι εἴσθε θεοδίδακτοι στὸ ν' ἀγαπᾶτε ἀλλήλους».

12. Ἀφοῦ λοιπὸν ὁ Κύριος εἶπε πρὸς μερικούς, «ἂν ἦσαστε τέκνα τοῦ Ἀβραάμ, θὰ ἐκτελούσατε τὰ ἔργα τοῦ Ἀβραάμ», ἅς φοβηθοῦμε κι' ἐμεῖς τὸν λόγο τοῦτον, πού δὲν λέγεται μὲν πρὸς ἐμᾶς ἐδῶ, ἀλλὰ θὰ λεχθῆ, ὁ μὴ γένοιτο, κατὰ τὴ φρικτὴ ἡμέρα, ὅταν ἡ συγγένεια κρίνεται μᾶλλον ἀπὸ τὴν ὁμοιότητα τῶν πεπραγμένων· ὅταν ὅλοι ὅσοι ἔχουν ἀγαπήσει τὴν ἐν Χριστῷ πτωχεῖα ἢ, ἂν ὄχι, τουλάχιστον τοὺς πτωχοὺς, οἱ καταφρονηταὶ τῆς δόξας, οἱ ἐρασταὶ τῆς ἐγκράτειας, οἱ ὄχι μόνο ἀκροαταὶ ἀλλὰ καὶ ποιηταὶ τῶν εὐαγγελικῶν θεσπισμάτων, κατὰ τὴν εὐχὴ τοῦ κοινοῦ κατὰ χάριν Πατρὸς, θὰ εἶναι ὑπερφυῶς ἕνα· «δῶσε», λέγει, «νὰ εἶναι ὅλοι αὐτοὶ ἕνα, ὅπως ἐμεῖς εἴμαστε ἕνα»· ὅταν φανερὰ ἡ κριτικωτάτη μάχαιρα τοῦ Πνεύματος θὰ διχάσῃ τὸν ἄνθρωπο κατὰ τοῦ πατρὸς καὶ τὴν θυγατέρα κατὰ τῆς μητρὸς καὶ θὰ καταστήσῃ ξένους μεταξὺ των τοὺς ἀνόμοιους στοὺς τρόπους· διότι ἂν τοὺς ξεχωρίζῃ ἐδῶ, πόσο περισσότερο ἐκεῖ, ὅπου ὁ παντογνώστης ἀποφαίνεται πρὸς τοὺς μὴ ὁμοιωμένους «δὲν σᾶς γνωρίζω»; Διότι δὲν ἔχουν, ὅπως ἔπρεπε τὴν εἰκόνα τοῦ ἐπουρανίου, δὲν ἔγιναν οἰκτίρμονες ὅπως ὁ κοινὸς Πατήρ, δὲν ἔκαμαν τὰ ὑπάρχοντα κοινὰ μὲ τοὺς ἐνδεεῖς, ὅπως ἐκεῖνος μετέδωσε δωρεὰν ἀπὸ τὰ ἀγαθὰ του σὲ ὅλους, δὲν ἔγιναν εὐμενεῖς πρὸς τοὺς πλησίον, δὲν ἔκαμαν πλησίον τοὺς μακρινούς μὲ τὴν εὐεργεσία· ἐξ αἰτίας ἄρα τῆς ἀνομοιότητος αὐτῆς οὔτε γνωρίζει οὔτε δέχεται στὸν οἶκο τοὺς τοιούτους ὁ ἀγαθός. Ἐὰν δὲ αὐτὸς εἰπῆ ἔτσι, τὰ ἴδια περίπου θὰ εἰποῦν καὶ ὅσοι ἔζησαν κατὰ τὸ παράδειγμά του ἐδῶ καὶ θὰ συμβασιλεύσουν ἐκεῖ μαζί του πρὸς τοὺς ἐξ αἵματος συγγενεῖς των πού δὲν εἶναι παραπλήσιοι στὴν ἀρετὴ μὲ αὐτούς.

13. Καὶ ἂν εἰπῇ κάποιος, ἐγὼ εἶμαι παιδί σου, ἐγὼ ἤμουν πατέρας σου, ἐγὼ ἀδελφός σου· τότε ὁ μὲν τελευταῖος θ' ἀκούσῃ ὅτι κανεῖς δὲν εἶναι πατέρας πλὴν ἑνός, τοῦ Θεοῦ, ὁ δὲ πρῶτος θ' ἀκούσῃ, ἂν ἦσουν δικό μου τέκνο, θὰ ἦσουν μιμητὴς μου, τώρα δὲ εἶσαι ἐκείνου τοῦ πατρὸς τέκνο, τοῦ ὁποῖου καὶ τῶν ἐπιθυμιῶν ἦσουν ἐργάτης· φύγε γιὰ νὰ μείνης αἰωνίως μὲ αὐτόν, διότι ἐγὼ δὲν σὲ γνωρίζω· διότι ὅλα ὅσα εἶναι τοῦ Θεοῦ εἶναι δικά μου, ἐσὺ δὲ δὲν εἶσαι τοῦ Θεοῦ. Τὸ δικό μου καὶ τὸ δικό σου ἔχει ἐκδιωχθῆ τώρα πλέον, ἀφοῦ ἐμεῖς τὸ ἐμισήσαμε καὶ στὸν ἐκλείψαντα ἐκείνον βίον· γι' αὐτὸ κι ἐγίναμε κληρονόμοι τῆς βασιλείας αὐτῆς. Ὅπου ὑπῆρχε αὐτὸς ὁ κατὰ τοὺς θείους πατέρες ψυχρὸς λόγος, τὸ δικό μου καὶ τὸ δικό σου, ἀπουσίαζε ὁ δεσμὸς τῆς ἀγάπης καὶ ὁ Χριστὸς εἶχε ἐκδιωχθῆ· σ' αὐτοὺς ποὺ τοὺς κυριαρχοῦσε τότε τὸ πάθος τοῦτο, προξενοῦσε φιλαυτία, φιλαργυρία,μισαδελφία καὶ κάθε εἶδος κακίας· τὸ ἴδιο πάθος τοὺς καταισχύνει καὶ τώρα.

14. Ἄς φοβηθοῦμε λοιπόν, ἀδελφοί, αὐτὰ τὰ πράγματα, παρακαλῶ· διότι πραγματικὰ εἶναι φρικτά. Ἄς ρυθμίσουμε τὴ διαγωγή μας, ὅπως ἀρέσει στὸν Θεό· ἄς ἀφήσουμε γιὰ νὰ ἀφεθοῦμε, ἄς ἐλεήσουμε γιὰ νὰ ἐλεηθοῦμε πολλαπλασίως· διότι αὐτὸς γιὰ χάρι μᾶς ἐπτώχευσε τελευταία, ἀναδεχόμενος στὸν ἑαυτό του τὴν ἐλεημοσύνη, ἀπὸ μεγαλοδωρία πολλαπλασιάζει τὴν ἀμοιβή· πρέπει λοιπόν κανεῖς ἢ νὰ εἶναι κατὰ τὸ παράδειγμά του πτωχός, καὶ θὰ ζῆσῃ μαζί μ' ἐκείνον, ἢ νὰ ἔχῃ τὰ ἀγαθὰ κοινὰ μὲ τοὺς γιὰ ἐκείνον πτωχοὺς, καὶ δι' αὐτῶν θὰ σωθῆ. Ἄς ἀποκτήσουμε εὐσπλαχνία· ἄς δώσουμε αὐτοβούλως δεῖγμα τῆς πρὸς τὸν ἀδελφὸ ἀγάπης καὶ τῆς πρὸς τὸν κοινὸ Πατέρα καὶ δεσπότη ἀφοσιώσεως. Καταλληλότερο δὲ γι' αὐτὰ καιρὸ δὲν θὰ εὔρη κανεῖς ἀπὸ τὶς νηστήσιμες αὐτὲς ἡμέρες· διότι, ἂν συνάψῃ μὲ τὴν νηστεία τὴν συμπάθεια, θ' ἀπαλείψῃ κάθε ἀμάρτημα, θὰ προσκυνήσῃ μὲ παρρησία τὰ σωτήρια

πάθη, θὰ συνευφρανθῆ μὲ τὴν ἀνάστασι τοῦ Χριστοῦ καὶ θὰ ἐπιτύχη τὴν αἰώνια ἀπολύτρωσι.

15. Αὐτὴν εἶθε ὅλοι ἐμεῖς νὰ ἐπιτύχουμε ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ ἡμῶν στὸν ὁποῖο πρέπει κάθε δόξα, τιμὴ καὶ προσκύνησις μαζὶ μὲ τὸν ἄναρχο Πατέρα του καὶ τὸ πανάγιο καὶ ἀγαθὸ καὶ ζωοποιὸ Πνεῦμα, τώρα καὶ πάντοτε καὶ στοὺς αἰῶνες τῶν αἰώνων. Γένοιτο.

Πηγή: Ἱερά Μονὴ Ἀγίου Ἰωάννου Καρέα

Επιμέλεια: π. Στέφανος Κωστόπουλος

(Καθεδρικός Ἱερός Ναός Ἀγίας Τριάδος Βύρωνος)